

Тема: *Читаю для себе.* *«Пригоди і захоплення твоїх* *ровесників». Дмитро Ткач* *«Федько - капітан».*

Мета: удосконалювати навички виразного читання, вміння аналізувати текст, передбачати, вчити висловлювати свою думку, виділяти головне; розвивати мовлення, критичне мислення; виховувати в учнів старанність, активність, впевненість у собі.

Вправа «Віднови» Робота з прислів'ями

Книгу прочитав
День без книги,
Книга – друг,
Книгу читають

- а розумом.
як без рук.
без неї на крилах полетів.
не очима, що обід без хліба.

Дмитро Ткач

Не кожній дитині, на жаль, випадає щасливе, безхмарне дитинство. У Дмитра Ткача, твір якого сьогодні ми будемо читати, воно було безпритульним.

ДМИТРО ТКАЧ
(1912—1993)

Дмитро Васильович Ткач народився у 1912 році в селі Орлику Полтавської області. Певний час був безпритульним. Після поневірянь у 1924 році відшукав свого дядька Якова Ткача, директора Мачуського дитячого будинку. У селі Мачухи Дмитро Ткач навчався у школі. Тут хлопчиком написав оповідання про безпритульних, а друкуватися почав з 1930-х років.

Після закінчення семирічки працював на Дружківському металургійному заводі на Донбасі, був працівником заводської багатотиражки.

Під час Другої світової війни старшина Дмитро Ткач героїчно служив на бойовому кораблі «Шторм». Нагороджений орденом Вітчизняної війни 2-го ступеня, орденом Червоної Зірки та медаллю «За відвагу».

Продовжував писати і на війні. Пізніше Дмитро Ткач працював у редакціях газет, учився в Криворізькому вчительському інституті, був заступником головного редактора журналу «Дніпро», головним редактором видавництва «Молодь», директором видавництва дитячої літератури «Веселка».

Писав для дітей. Можливо, хтось із мачушан читав у дитинстві його твори.

Зокрема, він написав і видав збірку оповідань і повість «Плем'я дужих» (1948), повісті «Небезпечна зона» (1958), «Чорне сальто» (1962), романи «Плем'я дужих» (1957), «Арена» (1960), збірку прози «Спокійне море» (1974) та інші. Дмитро Ткач помер у 1993 році.

Читання I частини оповідання Дмитра Ткача «Федько - капітан»

У школі сталася надзвичайна подія.

Учителька Ганна Миколаївна мала в цей день провести контрольну з літератури, тому й прийшла до школи раніше, ніж завжди, щоб оглянути клас, упевнитися, що він чисто прибраний і свіжо провітрений.

Роздягнувшись в учительській, вона йшла коридором, трохи схвильована,— їй так хотілось, щоб роботу усі написали на "добре" і "відмінно".

Зненацька перед дверима свого класу зупинилась. У щілині замка стирчав якийсь блискучий предмет із коротеньким шнурочком, а під ним була приклеєна записка: "Обережно! Заміновано!"

Якусь мить вона німо з блідим лицем стояла нерухомо. Потім почала відходити й відходити далі від дверей. Саме в цей час зайшла група школярів, і Ганна Миколаївна застережливо крикнула їм:

— Не підходьте! Не підходьте й близько! Там заміновано!

Діти теж злякалися, збилися біля протилежної стіни, не знаючи, що робити далі.

Ганна Миколаївна шарпнула двері до директора. На її щастя, він уже прийшов, саме скидав плащ, роздягався.

— Василю Петровичу... там... міна! — сказала неслухняними губами.

— Яка міна? Що з вами, Ганно Миколаївно? — звів на неї спокійні очі директор.

— Там... у дверях мого класу...

— Що за нісенітниця?.. Ну, ходімо, я ж на фронті був мінером, розберусь.

Дітей уже зібралося чималенько, але вони справді не насмільювались підійти близько до дверей свого класу.

Василь Петрович зупинив учительку біля учнів, а сам підійшов до дверей. Кілька хвилин роздивлявся те, що блищало в дверях, побачив, що звисає не бікфордів шнур, а недбало прив'язаний мотузок, і засміявся:

— Та яка ж це міна? Звичайний собі відстріляний патрон. Гільза.— І тут же витяг гільзу із щілинки.— Ось вона... Пускайте дітей у клас.

— У мене зараз контрольна, а діти збуджені.

— Я зайду разом з вами.

Довгенько довелось чекати, доки учні втихомиряться. Тоді директор спитав, не підвищуючи голосу:

— Хто з вас це зробив?

Повторювати запитання не довелося. Із-за парти, що біля вікна, звівся кремезненький хлопчина:

— Я, Василю Петровичу.

Клас ахнув, загомонів. Диви, як швидко признався!.. Потрібний був якийсь час, щоб учні заспокоїлись.

— Федько Ковтун?.. Що ж це ти?.. Гаразд, пиши контрольну роботу разом з усіма. А після цього зайдеш до мене... Продовжуйте, Ганно Миколаївно,— і вийшов з класу.

- *Яка подія трапилася у школі?*

Словникова робота

- *Прочитай слова, спробуй пояснити їх значення.*

Схвильована

чималенько

Неслухняний

бікфордів шнур

Нісенітниця

гільза

Мінер

втихомиряться

З'ясуємо

кремезненький

Розкуйовджений

підперезаний

Прошмигнув

мідна бляха

Сахнувся

силувано

Капітанка з «крабом»

кашкет

Аналіз оповідання за питаннями з елементами вибіркового читання

- Як звали вчительку?
- Чому вони прийшла до школи раніше? Прочитай.
- Прочитай, що побачила Ганна Миколаївна перед дверима класу.
- Хто хотів зірвати урок?
- Чому, на твою думку, так вчинив хлопець?

Складання плану до I частини та підготовка до стислого переказу

- Прочитай ще раз оповідання вголос.
- Склади план I частини. Підготуйся до стислого переказу.

Пам'ятай, під час стислого переказу діалог персонажів заміни реченнями:

Федько розповів про....

Директор наказав Федькові....

Вчителька покликала на допомогу...

Хлопець зізнався, що....

Директор повідомив про...

Ганна Миколаївна скаржилася на...

Оповідання можна прочитати за посиланням:

<https://www.ukrlib.com.ua/books/printit.php?tid=24108>

Прочитай I частину
оповідання
«Федько-капітан», зроби
аудіозапис уривка, який
тобі найбільше сподобався.
(1хв.)

2. Склади план оповідання,
стисло перекажи.

Роботи надсилайте на Human